

2. установить высокие штрафные санкции, в случаях нарушения взятых обязательств. Вырученные средства можно вложить во внедрение экологически безопасных технологий;

3. отменить существующие «механизмы гибкости».

Если говорить об Украине, то отказ от продления действия Киотского соглашения может существенно повлиять на уровень экономики Украины, которая в последнее время активно способствовала реализации «механизмов гибкости», а именно осуществляла торговлю квотами. Но с другой стороны, трудность положения Украины обуславливается присутствием давления со стороны России, которая стоит на стороне снижения уровня эмиссии вредных веществ для каждого государства независимо от других (т.е. отказ от данных механизмов). В данной ситуации считаем, что правильной всё-таки принять позицию России, а также разработать механизм жёсткого контроля и эффективные санкции к «нарушителям».

Мельник В. В.,

студент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КІОТСЬКОГО ПРОТОКОЛУ

До найбільших забрудників атмосфери відносять промислові підприємства, зокрема, у галузі енергетики, металургії, хімічної галузі. Також значна кількість забруднень продукується сільським господарством та транспортними засобами. Саме тому майже всі механізми, що застосовуються при вирішенні глобальної екологічної кризи мають економічну природу, що має стимулюючий або обмежувальний характер.

Рамкова конвенція ООН про зміну клімату 1992 року та Кіотський протокол 1997 року до неї – ключові діючі міжнародно-правові акти, якими керуються країни у створенні механізмів боротьби зі шкідливими викидами. Конвенція і протокол покликані «стабілізувати рівень вмісту шкідливих речовин антропогенного походження з метою запобігання негативному впливу на навколишнє середовище»

Київський протокол почав діяти з 2005 року, і перший період дії закінчився в кінці 2012 року. Протокол передбачає декілька гнучких механізмів регулювання: торгівля викидами, механізм чистого розвитку та спільне впровадження – це основні інструменти, що дозволяють країнам, що підписали угоду (191 країна) виконати зобов'язання по обмеженню викидів газів, що спричиняють парниковий ефект. Таким чином країни мають змогу, шляхом надання квотам властивостей активів, обмінюватись ними з іншими країнами групи або поза її межами, брати їх в кредит. Після підписання даного протоколу країни, що включали 37 індустріально розвинених країн, ратифікувавши Рамкову Конвенцію ООН по зміні клімату в 1992 році, взяли на себе зобов'язання зменшити негативний вплив на зміну клімату за Київським протоколом. У цей перелік входять країни, які були членами ОЕСР в 1992 році та країни з перехідною економікою.

Країни «виключення» це країни, що розвиваються, які підписали Київський протокол, і для яких не було передбачено ніяких зобов'язань по скороченню викидів парникових газів. Для цих країн були розроблені механізми, що дозволяють їм добровільно скорочувати викиди. Ці проекти взагалі є досить дієвими та важливими, оскільки дозволяють країнам робити свої виробництва одночасно більш сучасними та екологічними та додатково залучати кошти від продажу зекономлених одиниць карбонового еквіваленту.

Перший механізм за київським протоколом – торгівля викидами. Цей механізм дозволяє країнам купувати квоти в інших країнах. Тут в принципі все ясно – охорона навколишнього середовища є вельми витратною діяльністю. Тому в деяких випадках для підприємств, які виробляють особливо велику кількість викидів парникових газів, просте придбання квот на вільному ринку може виявитися дешевше, ніж інвестиції в очисні споруди або вдосконалення виробничих технологій. Але, на мою думку, весь час так відбуватися не може. Рано чи пізно все рівно оновлення обладнання має стати першочерговим завданням кожної країни.

Другий механізм – механізм чистого розвитку. Він дозволяє країнам здійснювати проекти по скороченню викидів у країнах «виключення» звичайно, мова йде не про «альтруїстичну» допомогу багатих країн бідним. В результаті проектів МЧР генерується нова одиниця – сертифіковані скорочення викидів (ССВ). Країни, які мають кількісні зобов'язання щодо скорочення викидів парни-

кових газів, виступають інвестором і реалізують проекти зі скорочення викидів в країнах, «виключення» Кіотського Протоколу. По закінченню проекту країни забирають згенеровані ССВ, а приймаюча сторона – користується ефектом від реалізації проекту (приплив інвестицій в країну, розвиток інфраструктури та впровадження екологічно чистих технологій).

Третій механізм – спільне впровадження. Механізм, який дає країнам можливість здійснювати проекти по зниженню кількості викидів в атмосферу або проекти по збільшенню одиниць скорочення в інших країнах. Суть механізму полягає в тому, що сторони (одна з яких Приймаюча сторона – країна, де проект безпосередньо реалізується) ініціюють спільний проект щодо зниження викидів або збільшення поглинання парникових газів, в результаті якого генеруються одиниці скорочення викидів (ОСВ), що підлягають подальшій передачі від однієї сторони іншій і продажу.

На мою думку, сама ідея введення Кіотського протоколу є досить правильною, враховуючи екологічну ситуацію, що склалася на сьогоднішній день.

Але ідея введення регулюючого шкідливі викиди механізму, була неповністю продумана. Так, Кіотський протокол з самого початку ратифікували 192 країни, але такі країни, як США, Китай, Індія зобов'язань на себе не брали, Канада вийшла з Кіотського протоколу, а Росія по закінченні дії першого етапу у 2012 році відмовилася від участі у наступному етапі. В умовах, коли Китай і США не вважають за потрібне дотримуватися умов Кіотського протоколу, добровільне накладення на себе обмежень всіх інших країн нічого не означає та навряд змінить, оскільки лише ці дві країни – Америка та Китай – відповідальні за 40 % викидів у атмосферу.

Як бачимо, найбільш розвинуті країни не підписали протокол, тобто можна одразу говорити, що він не може працювати! З моменту підписання угоди (1997р.) Вашингтон зобов'язувався знизити до 2012 року викиди на 6 %, проте збільшив їх аж на 25 %. І головне: платити \$14 млрд. штрафів не збирається. Як сказав представник Канади, країни, що розірвала угоду, Пітер Кент : «дія Кіотського протоколу не поширюється на двох світових лідерів з викидів парникових газів – США і Китай, отже, угода не працює ». Якщо ж угоду (до речі, повністю засноване на довірі – рідкісний випадок в міжна-

родній політиці) можна безкарно порушувати одній з держав, то воно не варто паперу, на якому написано.

Проблема ще полягає в тому, що зобов'язання, які накладає Кіотський протокол, відносяться не до всіх країн світу, що ратифікувала цей докумен, а приблизно лише до 40 з них – з найбільш розвиненою економікою. У 1990 -му році, який був вихідною точкою при підписанні протоколу, на частку цих країн припадало дві третини всіх шкідливих викидів в атмосферу. Зараз же на їх частку припадає менше однієї третини. У той же час, такі «промислово нерозвинені» у 1990-му р. держави як Китай, Індія і Бразилія сьогодні забруднюють довкілля ще більше ніж країни «золотого мільярда». Однак, через непорозуміння, дія Кіотського протоколу на них не поширюється.

Країни змінюють свої економіки та пріоритети! Якщо Німеччина раніше була розвинутою економікою та була винна за велику кількість викидів, то зараз вона не менш розвинута, але використовує альтернативні джерела енергії!!

Багатьом країнам доводиться всіляко пристосовуватися до змінених(не завжди в кращий бік) економічних реалій. У тієї ж Канади, наприклад, повністю змінилися пріоритети: тепер вона вкрай зацікавлена в розробці своїх нафтовміщуючих пісків, а це енергоємне захід пов'язаний з дуже великими тепловими викидами. Японія, після трагедії на атомній електростанції Фукусіма, також може розглядати можливість зниження частки мирного атома у власному енергетичному секторі. Відповідно, постає питання про теплових станціях. Те ж саме стосується і Німеччини, яка планується повністю відмовитися від атомної енергії.

Говорячи про зміни економік і пріоритетів, не можемо не згадати Китай. Китай виконав повністю свої зобов'язання за Кіотським протоколом, тому що ніяких зобов'язань на нього не було накладено. Як і на Індію, як і на всі інші країни. Індія теж четверта позиція, дуже важливий гравець. Тому Кіотський протокол був приречений з самого початку на провал, і найголовніше – не розраховували з Китаєм. Китай рвонув так, як ніхто не очікував. Значить, в 90-ті роки щорічний приріст викидів CO₂ був 1 %, це всіх влаштовувало, всі раділи, ЄС радів, що такий невеликий приріст, а в 2000 – ті роки стали 3, 6 % через те, що Китай ривок зробив з 2000 року. Ще не оголошуючи голосно про те, що він робить цей ривок і робить його, взагалі-то, на вугіллі.

Отже, як на мене, протокол має право на життя, але лише в тому випадку, якщо всі вимоги будуть виконуватися усіма без виключення країнами та підприємствами. Найважливішим завданням, яке в даний час постало перед керівництвом багатьох компаній, є своєчасна оптимізація виробничих процесів на належних їм підприємствах з тією метою, щоб уникнути правових санкцій з боку держави і зберегти позитивний імідж екологічно орієнтованих, прогресивних менеджерів, готових інвестувати в охорону кліматичної рівноваги на землі. Говорячи про нашу країну, подібні підприємства необхідно звільняти від будь-яких податків хоча б на 3-5 років для налагодження роботи.

Присяжнюк В. В.,
студент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ДЕЯКІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ НОРМ ПРО НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Підтримання та зміцнення міжнародного правопорядку є однією з найважливіших умов соціального прогресу кожного народу й кожної держави. Сьогодні як ніколи актуальною виявляється загальна потреба у підвищенні ролі механізму охорони міжнародного правопорядку, який сформувався протягом давньої практики держав і який включає в себе норми інституту відповідальності за міжнародні правопорушення і норми, що регламентують реалізацію відповідальності за допомогою різноманітних засобів урегулювання.

Інститут відповідальності повинен бути передбаченим у зв'язку із наявністю правовідносин, тим більше міжнародно-правових. Ефективність норм міжнародного права має забезпечуватися наявністю оптимального варіанту відповідальності за порушення її принципів та норм.

Висвітлені положення знаходили своє відображення у роботах вітчизняних та зарубіжних науковців. Так, коло питань щодо міжнародно-правової відповідальності знаходило своє відображення у працях М. Баймуратова, В. Василенка, А. Георгіци, А. Дмитрієва, В. Муравйова, О. Тиунова, Г. Тункіна, М. Черкеса та ін. Щодо